

U C H W A Ł A NR XX / 72/2008
RADY GMINY W JASTRZĘBI
z dnia 25 kwietnia 2008 roku

w sprawie: zatwierdzenia „*Planu Rozwoju Miejscowości Mąkosy Stare*”.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. Nr 42 poz. 1591 z 2001r. z późniejszymi zmianami) **uchwała się** co następuje:

§1.

Zatwierdza się „*Planu Rozwoju Miejscowości Mąkosy Stare*” przyjęty uchwałą Nr 1/2008 zebrania wiejskiego sołectwa Mąkosy Stare stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jastrzębia.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY
Cezary Bednarewski

Złącznik do uchwały Nr...
Rady Gminy Nr...
Dnia... 2009

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

MAKOSY STARE

na lata 2008 – 2015

Makosy Stare 2008

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Przyczyny opracowania planu odnowy miejscowości

- 1.1 Metodyka opracowania planu odnowy miejscowości
- 1.2 Etapy prac

2. Charakterystyka miejscowości

- 2.1 Historia wsi Mąkosy Stare
- 2.2 Położenie wsi Mąkosy Stare (mapa)

3. Diagnoza aktualnej sytuacji wsi Mąkosy Stare

4. Analiza zasobów wsi Mąkosy Stare

- 4.1 Środowisko przyrodnicze
- 4.2 Środowisko kulturowe
- 4.3 Dziedzictwo religijne i historyczne
- 4.4 Obiekty i tereny
- 4.5 Gospodarka i rolnictwo
- 4.6 Sąsiedzi i przyjezdni

5. Analiza SWOT

- 5.1 Silne strony - atuty rozwoju wsi Mąkosy Stare
- 5.2 Słabe strony - czynniki ograniczające rozwój wsi Mąkosy Stare
- 5.3 Szanse i okazje - możliwości rozwoju wynikające z otoczenia
- 5.4 Zagrożenia - czynniki niesprzyjające wynikające z otoczenia

6. Wizja rozwoju wsi Mąkosy Stare

- 6.1 Dlaczego chcemy odnowy wsi?
 - a) Sfera gospodarczo – ekonomiczna
 - b) Infrastruktura techniczna
 - c) Środowisko przyrodnicze i ekologia
 - d) Społeczność lokalna
- 6.2 Nasza wizja – jaka ma być nasza miejscowość?
- 6.3 Główne priorytety mieszkańców wsi
- 6.4 Harmonogram wdrażania planu
- 6.5 Koszt realizacji zadań

7. Wnioski

8. Bibliografia

WSTĘP

1. Przyczyny opracowania planu odnowy miejscowości

Plan Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare jest dokumentem określającym strategię działań wsi w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2008-2015.

Bezpośrednim powodem stworzenia Planu Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare jest chęć efektywnego pozyskiwania funduszy strukturalnych na rzecz wsi (w szczególności w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2008-2015), niemniej mieszkańcy Mąkosy Starych oraz władze lokalne już od dawna widziały potrzebę perspektywicznego wyznaczenia kluczowych kierunków rozwoju miejscowości. Opracowanie dokumentu planistycznego, jakim jest Plan Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare to kolejny etap starań mieszkańców o ukierunkowanie rozwoju wsi.

Przedkładany Plan Odnowy Miejscowości został sporządzony na podstawie §2 ust.1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 17.12.2004 r. w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz obszarów wiejskich 2004-2006”.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, jej historię, analizę zasobów służącą przedstawieniu stanu rzeczywistego, SWOT - czyli mocne i słabe strony wsi, planowane kierunki rozwoju, a także zakładane przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem planowanych działań. Projekty zawarte w niniejszym Planie nie mają charakteru komercyjnego.

W Planie został także przedstawiony szczegółowy system wdrażania, system monitorowania i oceny realizacji Planu oraz system komunikacji społecznej.

Plan Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare jest planem otwartym, który w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych będzie mógł być aktualizowany. Takie sformułowanie pozwala na pewną swobodę, jeśli chodzi o możliwość dopisywania nowych działań, a także zmienianie kolejności ich realizacji w latach 2008-2015 w zależności od uruchomienia i dostępu do funduszy Unii Europejskiej.

Plan Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare poprzez realizację wskazanych w nim przedsięwzięć przyczyni się do podniesienia standardu życia jego mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności całej miejscowości.

2. Metodyka opracowania planu odnowy miejscowości

Koncepcja planu odnowy miejscowości Mąkosy Stare jest wynikiem rozmów i dyskusji prowadzonych na terenie wsi. Wnioski z przeprowadzonej diagnozy stanowiły punkt wyjścia do określenia mocnych i słabych stron miejscowości, jak również pomogły zdefiniować wynikające z nich szanse i zagrożenia. Ten sposób rozważania pozwolił nakreślić wizję rozwoju wsi Mąkosy Stare, a tym samym przewidzieć priorytety i cele, które mają być zrealizowane odpowiednio w krótszej lub dłuższej perspektywie czasu.

Znaczący aspekt planowania stanowi możliwie szeroka konsultacja społeczna, dlatego też kierowano się założeniem, że im większa grupa mieszkańców wsi zaangażowana jest w procesie tworzenia planu rozwoju, tym jest większa pewność, że zostaną zauważone wszystkie lokalne problemy, potrzeby i dążenia. Poza tym ze względu na ograniczenia finansowe zachodzi konieczność określenia priorytetów w taki sposób, aby zapewnić realizację najpilniejszych zadań, przy pełnej efektywności wydatkowania środków publicznych.

3. Etapy prac

Etap I

Powołanie grupy roboczej – **Grupy Odnowy Wsi**. W skład grupy wchodzi następujące osoby:

1. Kapusta Stanisław - radny
2. Bednarska Małgorzata – dyrektor PSP w Mąkosach Starych
3. Nakoneczna Danuta
4. Mąkosa Zygmunt
5. Borowski Tadeusz
6. Mucha Marcin
7. Konopik Marian
8. Borkowski Andrzej

Skład osobowy **Rady Soleckiej** współpracującej z Grupą Odnowy Wsi :

1. Kapusta Stanisław – sołtys
2. Sulek Tomasz
3. Grzegorzczak Teresa
4. Wójcik Zygmunt
5. Król Marian

Etap II

Organizowanie spotkań mieszkańców miejscowości z władzami gminy.

Etap III

Przedstawienie wniosków i problemów lokalnych przez mieszkańców.

Etap IV

Określenie priorytetów dla rozwoju miejscowości.

Etap V

Wyznaczanie projektów i przedsięwzięć przewidywanych do realizacji planu odnowy.

Etap VI

Techniczne opracowanie dokumentu pt. „Plan odnowy miejscowości Mąkosy Stare”.

2. Charakterystyka miejscowości

2.1 Historia wsi Mąkosy Stare

Wieś Mąkosy Stare należy do starszych w regionie. Pierwsza wzmianka na piśmie dotycząca Mąkos pochodzi z 1191r. zamieszczona w „Dziejach Polskich Ksiąg XII do 1480r” napisanych przez Jana Długosza. Wtedy to książę Kazimierz Sprawiedliwy wprowadził obowiązek płacenia dziesięciny przez mieszkańców wsi Mąkosy Stare na rzecz Kolegiaty Sandomierskiej. W XII i XIII w. - chłopci wsi Mąkosy St. byli poddani książęcymi.

Od wieków XIV i XV do końca I Rzeczypospolitej chłopci mąkoscy byli poddani króla. W 1387 r. - król Władysław Jagiello zwolnił mieszkańców wsi Jedlnia i Mąkosy St. od powinności płacenia podatku i od danin na rzecz Scholasterii Sandomierskiej. Wg jedlnieńskich akt prawa obelnego w roku 1769 w Mąkosach St. zamieszkiwało 14 mieszkańców o nazwisku Mąkosa, a resztę stanowili wstępniowie tj. ci, którzy wżenili się do wsi.

Wieś Mąkosy była ściśle powiązana ze wsiami: Goryń i Jedlnia.

Związek z Goryniem miał charakter religijny, gdyż na goryńskim cmentarzu ciałopalnym chowano kremowanych mieszkańców Mąkos, a po wybudowaniu w Goryniu kościoła, Mąkosy od 1776r do r. 1850 należały do parafii Goryń. Liczyły wówczas 15 domostw. W 1850r. Mąkosy Stare przeniesiono z parafii Goryń do parafii w Jedlni Kościelnej. Przyczynę przeniesienia przynależności Mąkos z parafii Goryńskiej do Jedlni można zrozumieć czytając znajdujący się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Kielcach (oddział w Radomiu) raport rządowego dozorczy wsi Mąkosy. Podaje on, że mieszkańcy przenoszą swoje osady położone nad rzeką Radomką na nowe kolonie powstałe na obszarach wykarczowanych lasów, a most na rzece Radomce jest zniszczony.

KSIĄŻĘ KAZIMIERZ SPRAWIEDLIWY(1138-1194)

w r. 1191 ustalił płacenie przez Mąkoszan podatku na rzecz Kolegiaty Sandomierskiej.

Władysław Jagiello (1838-1893)

W 1851r. nastąpiła I komasacja gruntów wsi Mąkosy St. Po jej przeprowadzeniu z bezplanowej zabudowy zaczęła się formować wieś o zabudowie ulicowej. Składała się z trzech części zwanych przez ludność Mąkos „wsią”, która ciągnęła się od tzw. krzyżówek do końca wsi graniczącej od strony południowo - wschodniej z lasami państwowymi. Krzyżówkami nazywano dawniej i dotychczas skrzyżowania dróg Mąkosy Nowe - Lewaszówka i Mąkosy Stare -Goryń. Część zabudowy wsi od krzyżówek w kierunku Gorynia nazywa się Gać (od staropolskiej nazwy grobla), a trzecia część wsi od krzyżówek w kierunku Lewaszówki nosi nazwę Zadulowa. Nazwa ta wywodzi się od nazwiska pierwszego człowieka -nazwiskiem Dul, który zamieszkał w tej części wsi. Wszyscy następni, którzy wybudowali domy za jego zabudową, budowali za Dulową działką. Stąd powstała nazwa Zadulowa.

Po III rozbiórce Polski tj. po roku 1795, tereny przeznaczone pod lokalizację gruntów wsi Mąkosy Stare zostały oznaczone przez okopania granic rowami odgraniczającymi je od lasów rządowych. Z danych archiwalnych wynika, że w r. 1861 wieś Mąkosy St. zlokalizowana na nowym siedlisku posiadała 1659 mórg, 280 prętów, natomiast rodzaj osad był następujący: rolne 41, chałupnicze 18, komornicze 1. Razem wieś Mąkosy liczyła 60 osad. Zaplanowano również 3 morgi, 22 pręty pod osadę karczemną, 1 morgę, 266 prętów pod osadę dla kowala, 3 morgi, 110 prętów pod osadę szkolną.

Po roku 1851 zaistniała możliwość powstania w Mąkosach Starych szkoły. W 1855r Mąkosy Stare posiadały 76 domów i 573 mieszkańców. Do czasów pobudowania budynku szkolnego w roku 1937 nauczanie odbywało się w izbach wynajmowanych od rolników. Do 1939 roku szkoła była 4-klasowa. Naukę w szkole prowadziło 2 nauczycieli, z których jeden pełnił rolę kierownika. Każdy z nauczycieli prowadził lekcje w dwu klasach i uczył wszystkich przedmiotów, łącznie z wykładami z religii. Do szkoły w Mąkosach zobowiązane były uczęszczać również dzieci ze wsi Mąkosy Nowe, Jodłowiec i Lewaszówka. Uczeń po skończeniu 4 klasy mógł kontynuować naukę. Miał możliwość

uczęszczania do szkół w miejscowościach: Jedlnia Kościelna, Jastrzębia, Brzóza (w tych wsiach funkcjonowały szkoły 7-klasowe).

Pierwszy budynek szkolny był drewniany. Dotrwał do 1942 roku. Został on rozebrany przez wojsko niemieckie i przewieziony do Bartodziejów. Po zakończeniu wojny z elementów baraków wojskowych, pochodzących z obozu w Kruszynie pobudowano prowizoryczny budynek - barak dla potrzeb szkoły w Mąkosach. Budynek murowany został oddany do użytku w 1959 r. i służy mieszkańcom do chwili obecnej.

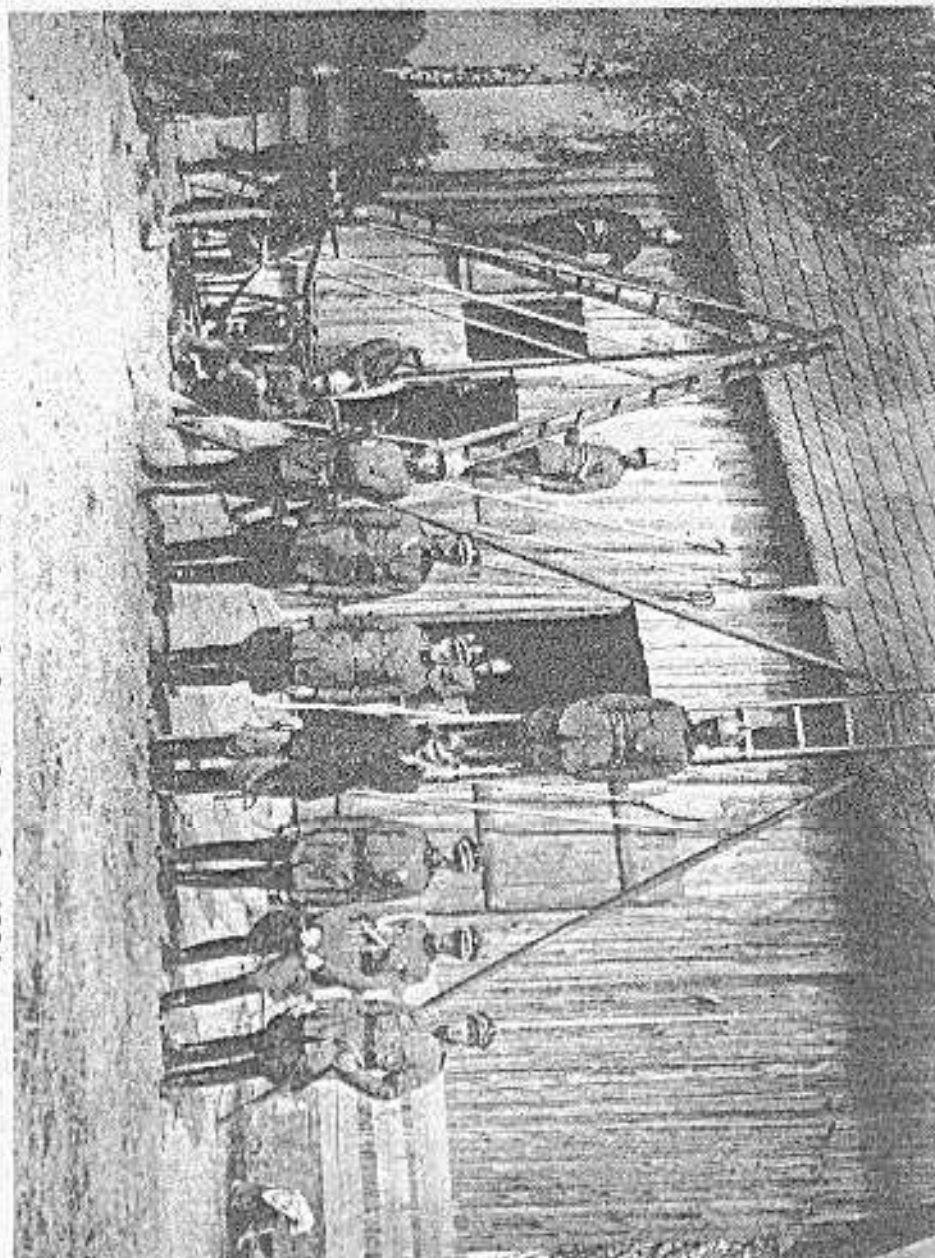
Po I wojnie światowej budynki mieszkalne i gospodarskie wybudowane były po obydwu stronach biegnącej środkiem wsi drogi. Domy mieszkalne i budynki gospodarskie budowane były z drewna. Istniało kilka dużych zbiorników wodnych. Jeden z nich znajdował się na środku wsi, na tyłach wybudowanej w czasach PRL remizy strażackiej. Kolejny zbiornik mieścił się przy drodze prowadzącej do Mąkos Nowych - na tyłach działki szkolnej, tzw. szkółki.

Bardzo ciężkie czasy związane z II Wojną Światową przeżyli mieszkańcy Mąkos St. i wszystkich wsi leżących w dolinie rzeki Radomki, począwszy od Bartodziejów, aż do Głowaczowa. Wszystkie wsie leżące na tym terenie zostały wysiedlone w roku 1942 przez okupanta i zamienione na poligon. Niemcy ustawili na wzniesieniach górujących nad wsią karabiny maszynowe i granatniki i bez ostrzeżenia zaczęli ostrzał zabudowań amunicją zapalającą. Zaskoczona nagłym atakiem ludność uciekała w popłochu w kierunku rzeki Radomki zostawiając cały dobytek na pastwę okupantów. W roku 1941 Gestapo aresztowało w Mąkosach 2 osoby: kierownika szkoły i Jana Deję s. Ignacego. Po tym bolesnym doświadczeniu mieszkańcy Mąkos, otrzymawszy termin opuszczenia wsi, udali się na wysiedlenie. W wysiedleńczym rozproszeniu trwali do czasu, kiedy w wyniku ofensywy wojsk radzieckich front oparł się na linii

Wisły. Mieszkańcy zaczęli pojedynczo wracać do swoich zabudowań. W połowie roku 1945 prawie wszyscy powrócili z wysiedlenia i rozpoczęła się

odbudowa zrujnowanych zabudowań.

Ochotnicza Straż Pożarna w Mąkosach Starych powstała około 1918 roku. Pierwszym prezesem tejże straży był Jan Mąkosa, a komendantem Stanisław Deja. Pierwszą siedzibą straży i strażaków był drewniany budynek. Został on rozebrany i przewieziony w czasie II wojny światowej.

Budynek OSP w Mąkosach Starych z roku 1924,
który został zniszczony po II Wojnie Światowej przez niemieckich okupantów.

Powyższe zdjęcie z 1924 r. przedstawia tenże budynek oraz strażaków. Na tej fotografii udało się rozpoznać, od prawej: Stanisław Grzegorzcyk, Józef Kamiński, Wojciech Jaroszek, Borkowski, Walenty Grzegorzcyk, Stanisław Konopik.

Kościół filialny pw. Świętej Jadwigi królowej w Mąkosach Starych należy do parafii Goryń. Został wzniesiony w 1990r. przy ogromnym zaangażowaniu parafian, a szczególnie Komitetu Budowy (Genowefa Król, Stanisław Kamiński, Józef Mąkosa, Leszek Sygocki). Całość prac budowlanych nadzorował ks. Jerzy Kłusek. Działkę pod budowę świątyni podarował Józef Machniak.

Kościół filialny w Mąkosach Starych został zbudowany jako kaplica dojazdowa, a wioska należała wówczas do parafii Jedlnia. Gdy w 1992r. proboszczem parafii Goryń był ks. Andrzej Margas, w porozumieniu z ks. Marianem Jaskólskim- proboszczem Jedlni- zaczął opiekę duszpasterską nad wiernymi w Mąkosach.

Siedem lat później biskup Jan Chrapek przyłączył Mąkosy do Gorynia. Można by rzec, że przywrócił stan z czasów Jagiellonów.

Obecnie gmina Jastrzębia upatruje swojej szansy w rozwoju turystyki, a zwłaszcza agroturystyki jako pozarolniczym źródle dochodu dla jej mieszkańców. Warunki naturalne Mąkos Starych jak najbardziej sprzyjają tym planom. Wieś położona jest w otulinie Puszczy Kozienskiej, a w jej pobliżu przepływa wspomniana czysta i pełna ryb rzeka Radomka. Piękno nadrzecznego krajobrazu, dziewiczych puszczańskich lasów oraz dogodne położenie, sprawiają, że wzrasta zainteresowanie naszym regionem ze strony mieszkańców pobliskiego Radomia. Miejscowości położone w bezpośrednim sąsiedztwie miasta cieszą się dużą popularnością wśród radomian. Wielu z nich decyduje się na zakup działek budowlanych. Dogodny dojazd, pełne uzbrojenie i niewygórowane ceny stanowią konkurencję dla nieruchomości położonych w granicach miasta.

2.2 Położenie wsi Mąkosy Stare (mapa)

3. Diagnoza aktualnej sytuacji wsi Mąkosy Stare

Wieś Mąkosy Stare położona jest w gminie Jastrzębia, w powiecie radomskim, w południowej części województwa mazowieckiego. Obszar sołectwa sięga 638 ha. Odległość od centrum Radomia w linii prostej wynosi około 18 km. Przez Mąkosy Stare przebiegają dwie drogi powiatowe: Radom – Kozienice, Pionki – Bartodzieje.

Główna część wsi położona jest wzdłuż tych dróg. Zabudowa dość zwarta po obu stronach drogi. Główne odcinki dróg oświetlone.

Wieś Mąkosy Stare liczy 443 mieszkańców (stan na dzień 10.04. 2008r). Ludność wsi to pracownicy, rolnicy, emeryci i renciści, bezrobotni, dzieci i młodzież. Utrzymanie daje im głównie praca w gospodarstwach rolnych, zatrudnienie poza miejscem zamieszkania, a także w małych zakładach na terenie gminy i placówkach publicznych tj. Urząd Gminy, placówki oświatowe. Inne źródło dochodu stanowią emerytury, renty, pomoc społeczna i zasiłki dla

bezrobotnych. We wsi Mąkosy Stare występuje zabudowa zagrodowa (stara i nowa), budownictwo jednorodzinne oraz zabudowa związana z prowadzoną działalnością gospodarczą. Zauważalny jest stały postęp w dbałości o estetykę oraz ład i porządek na posesjach. Wieś podłączona jest do wodociągu gminnego. Na jej terenie działają dwie studnie głębinowe zaopatrujące w wodę trzy okoliczne miejscowości. Długość sieci wodociągowej wynosi 7,3 km. W chwili obecnej brak jest kanalizacji, ścieki gromadzone są w zbiornikach przydomowych.

Miejscowe problemy rozwiązywane są na zebraniach wiejskich oraz przez indywidualne interwencje w Urzędzie Gminy.

4. Analiza zasobów wsi Mąkosy Stare

4.1 Środowisko przyrodnicze

Wieś Mąkosy Stare położona jest w otulinie Puszczy Kozińskiej. Jej położenie oraz brak większych źródeł zanieczyszczeń wywołujących degradację środowiska powodują, że mieszkańcy mogą oddychać czystym powietrzem. Nie występują tu przekroczenia dopuszczalnych norm zanieczyszczenia powietrza. W przypadku przekroczenia norm poziomu hałasu jest podobnie.

Odpady komunalne już od kilku lat są gromadzone i segregowane w oddzielnych workach. Wprowadzona została tzw. selektywna zbiórka odpadów. Wspecjalizowana firma raz w miesiącu odbiera zebrane przez mieszkańców odpady.

W pobliżu Mąkos Starych przepływają rzeka Radomka oraz Leniwka. W dolinie rzeki Radomki występują ślady dawnych koryt rzecznych.

Osobliwością wsi Mąkosy Stare jest odbywający się na jej terenie co kilka lat sejmik bociani. W sierpniu 2004 r. przez dwa dni mieszkańcy byli świadkami

przyrodniczego wydarzenia - według świadków we wsi gościło prawie dwa tysiące ptaków.

4.2 Środowisko kulturowe

Funkcję upowszechniania kultury na terenie wsi pełni Gminna Biblioteka Publiczna, która mieści się w budynku PSP w Mąkosach Starych. Tu gromadzi się i udostępnia zbiory biblioteczne.

Rolę ośrodka kultury pełni również Publiczna Szkoła Podstawowa. W niej odbywają się imprezy okolicznościowe (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Dzień Sportu, Festyn Rodzinny), imprezy ekologiczne.

4.3 Dziedzictwo religijne i historyczne

Na terenie wsi znajdują się figurki i kapliczki przydrożne, które otaczane są przez mieszkańców specjalną troską. Są one zadbane, okazjonalnie dekorowane. Z należną czcią obchodzone są święta kościelne, kultywowane są tradycje religijne, odpusty. Różnorodne zwyczaje są podtrzymywane i przekazywane indywidualnie przez poszczególnych mieszkańców.

Do dziś w języku potocznym zachowały się tradycyjne nazwy wsi : Gać, Zadulowa.

4.4 Obiekty i tereny

Ważniejsze miejsca na terenie wsi to:

- budynek Publicznej Szkoły Podstawowej wraz z przyległym do niej terenem (tu odbywają się zebrania wiejskie, imprezy okolicznościowe, festyny, turnieje sportowe),
- budowany „Dom Strażaka”- OSP,
- kościół filialny.

4.5 Gospodarka i rolnictwo

W obrębie miejscowości nie ma zlokalizowanych dużych zakładów przemysłowych. Funkcjonują jedynie mniejsze podmioty gospodarcze: 2 sklepy

spożywczo- przemysłowe, 4 zakłady oferujące usługi budowlane oraz tartaczniectwo.

Rolnicy pracują w gospodarstwach - głównie niskotowarowych, brak specyficznych produktów regionalnych. Funkcjonują gospodarstwa specjalizujące się w produkcji mlecznej oraz gospodarstwa ekologiczne.

4.6 Sąsiedzi i przyjezdni

Bliskie sąsiedztwo wsi Jastrzębia – siedziba Urzędu Gminy w Jastrzębi oraz innych instytucji publicznych:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Zdrowia,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Kazimierza Mroza,
- Publiczne Gimnazjum im. bp. Jana Chrapka,
- Przedszkole Samorządowe,
- Posterunek Policji,
- Urząd Pocztowy,
- Urząd Stanu Cywilnego.

Sąsiedztwo miasta Radom:

- dostęp do szkolnictwa średniego i wyższego,
- prywatna i publiczna służba zdrowia,
- instytucje kultury m.in. muzea, kina, teatry, biblioteki,
- urzędy i instytucje państwowe: Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, sądy, prokuratura, policja.

5. Analiza SWOT

Przedstawiona poniżej analiza silnych i słabych stron jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego Mąkos Starych przeprowadzona na podstawie analizy sytuacji społeczno – ekonomicznej. W wyniku prowadzenia rozmów z mieszkańcami określono mocne i słabe strony wsi, oraz szanse i zagrożenia dla ich rozwoju. Celem przeprowadzenia tych konsultacji było wypracowanie najlepszych kierunków rozwoju Mąkos.

5.1 Silne strony - atuty rozwoju wsi Mąkosy Stare

- Dobra przedsiębiorczość, rolnictwo,
- Przekonanie władz gminnych i mieszkańców wsi o potrzebie planistycznego rozwoju gospodarczego i przestrzennego,
- Korzystne położenie geograficzne. Bliskość Radomia i Warszawy, (w pobliżu droga krajowa Nr 7),
- Miejscowość jest w pełni zwodociągowana i stelefonizowana,
- Lokalne organizacje społeczne (OSP),
- Czyste środowisko naturalne (wieś położona w otulinie Kozińskiego Parku Krajobrazowego),
- Wieś objęta konceptem zagospodarowania przestrzennego
- Siedziba Publicznej Szkoły Podstawowej, jednej z kilku tego typu placówek na terenie gminy,
- Aktywność władz wsi i społeczności lokalnej do angażowania się w rozwój wsi

5.2 Słabe strony - czynniki ograniczające rozwój wsi Mąkosy Stare

- Niewielka ilość zakładów usługowych, brak miejsc pracy (migracja ludności w poszukiwaniu pracy),
- Ograniczony dostęp do sieci Internet,
- Brak właściwego stanu infrastruktury: zła nawierzchnia dróg, brak chodników, ścieżek rowerowych;
- Brak placu targowego,
- Rozdrabnianie gospodarstw rolnych i niska jakość gruntów,
- Brak bazy kulturalno – oświatowo – rekreacyjnej (ośrodek kultury i sportu),
- Brak rozwoju turystyki i agroturystyki pomimo istnienia walorów przyrodniczych,
- Mało skuteczna promocja walorów przyrodniczych wsi oraz dziedzictwa kulturowego dla zebrania kapitałów zewnętrznych.

5.3 Szanse i okazje - możliwości rozwoju wynikające z otoczenia

- Rozwój rolnictwa ekologicznego, rzemiosła, agroturystyki i turystyki,
- Promocja wsi, pozyskiwanie inwestorów,
- Poprawa statutu infrastruktury technicznej,
- Pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz na realizację racjonalnych i nowoczesnych przedsięwzięć w sferze gospodarczo – ekonomicznej i społeczno – kulturowej,
- Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego.

5.4 Zagrożenia – czynniki niesprzyjające wynikające z otoczenia

- Deklasacja,
- Brak perspektyw rozwoju,
- Niskie korzyści produkcji rolnej i rzemieślniczej,
- Bezrobocie i migracja,
- Nieodpowiednia polityka rolna,
- Niesprawne finanse publiczne,
- Brak stabilności w centralnej polityce wspierania rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej.

6. Wizja rozwoju wsi Mąkosy Stare

6.1 Dlaczego chcemy odnowy wsi?

- Nasza wieś rozwija się niezwykle dynamicznie, z tym że, rozwój demograficzny i przestrzenny nie idą w parze z odpowiednim zagospodarowaniem i urządzeniem przestrzeni publicznych, infrastruktury społecznej i technicznej,
- chcemy żyć w pięknym, estetycznym otoczeniu, aktywnie spędzać czas,
- chcemy się lepiej poznać i zintegrować, uniknąć napięć i konfliktów, jakie niesie za sobą szybki proces rozwojowy,
- chcemy poprawić warunki codziennego życia, wyrównać nasze szanse z miastem, żyć i mieszkać wygodnie oraz bezpiecznie,

- chcemy zapewnić dobre warunki wszechstronnego rozwoju dla dzieci i młodzieży,
- chcemy skorzystać z okazji sfinansowania naszych marzeń np. poprzez pomoc unijną.

a) Sfera gospodarczo – ekonomiczna

- Stworzenie warunków do lepszego rozwoju istniejących zakładów usługowych,
- Tworzenie sieci informacji o możliwościach usług np. agroturystyki, turystyki itp.,
- Promowanie potencjału ekonomicznego wsi,
- Tworzenie warunków do napływu kapitału zewnętrznego poprzez dobrą infrastrukturę dróg,
- Prowadzenie działalności informacyjnej i szkoleniowej informującej o możliwościach działalności gospodarstw rolnych (aktywizacja bezrobotnych),
- Zawiązywanie grup działających w regionie celem wspólnej promocji rynku.

b) Infrastruktura techniczna

- Budowa i remontowanie istniejącej bazy edukacyjnej oraz obiektów użyteczności publicznej,
- Stworzenie zaplecza usługowo – przemysłowego,
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych (drogi dojazdowe, kanalizacja, media),
- Budowa i remont istniejącej nawierzchni dróg,
- Zagospodarowanie terenu wokół szkoły - plac zabaw dla dzieci,
- Budowa chodników - miejsca spacerowe i ścieżki rowerowe,
- Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego.

c) Środowisko przyrodnicze i ekologia

- Zapobieganie deklasacji i zagrożeniom środowiska naturalnego,

- Zalesianie słabych gleb,
- Podjęcie działania w kierunku budowy i realizacji programu ochrony środowiska poprzez edukację ekologiczną mieszkańców (ochrona zbiorników wodnych, lasów, powietrza),
- Zagospodarować, uporządkować tereny wokół Radomki – jako tereny zielone, a także rekreacyjno- sportowe,
- Urządzić wiejskie tereny zielone, założyć park wiejski.

d) Społeczność lokalna

- Przeciwdziałanie migracji, młodych wykształconych mieszkańców,
- Stwarzanie warunków do większej aktywności i zaangażowania mieszkańców w życie wsi,
- Zwiększenie środków na rzecz działań poprawiających bezpieczeństwo publiczne,
- Sprzyjanie rozwojowi różnych form edukacji (propagowanie zachowań podnoszących stan bezpieczeństwa),
- Prowadzenie działań w celu pozyskania środków finansowych ze źródeł poza samorządowych,
- Urządzić wiejską świetlicę w Domu Strażaka - miejsce integrujące, miejsce dla spotkań, między innymi także zaplecze dla rozwoju sportu,
- Wykorzystać świetlicę wiejską, także jako miejsce szkoleń, kursów, nie tylko dla młodzieży, ale i dorosłych, dla różnorodnej aktywności.

6.2 Nasza wizja– jaka ma być nasza miejscowość?

Mąkosy Stare będą:

- **nowoczesne, bezpieczne i wygodne** – z kanalizacją, dobrymi drogami, chodnikami, oświetlonymi ulicami, bezpiecznymi przejściami,
- **zadbane, czyste, ekologiczne** - z dobrze zagospodarowanymi terenami publicznymi, zielenią,
- **aktywne** – z licznymi miejscami na wypoczynek, sport i rekreację dla dzieci i młodzieży (place zabaw, boiska, tereny sportowe),

- **atrakcyjne do zamieszkania** - żyje się wygodniej, pełniej i ciekawiej niż w mieście ,
- **zintegrowane, z nowoczesną społecznością, wykształconą, zaangażowaną w życie i rozwój sołectwa.**

Dla realizacji naszej wizji konieczne będzie także zaangażowanie i współdziałanie władz samorządowych, zwłaszcza w działaniach wymagających znacznego wkładu finansowego. Mąkosy Stare dzięki działaniom własnym, wspomagany przez Gminę oraz fundusze zewnętrzne, mogą stać się modnym i atrakcyjnym miejscem zamieszkania.

6.3 Główne priorytety mieszkańców wsi

- a. Dokończenie budowy Domu Strażaka wraz z wyposażeniem, urządzenie świetlicy i ogrodzenie terenu,
- b. Modernizacja obiektu Publicznej Szkoły Podstawowej (remonty podłóg, ścian i łazienek, wymiana drzwi),
- c. Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Mąkosach Starych (wymiana okien, grzejników, remont dachu, ocieplenie zewnętrzne),
- d. Zagospodarowanie terenu wokół szkoły (urządzenie palcu zabaw, budowa chodników i ogrodzenie terenu),
- e. Budowa chodnika przy drodze powiatowej Goryń - Jedlina i Radom – Brzóza oraz ścieżki rowerowej,
- f. Wykonanie połączenia drogi Mąkosy St. – Stoki (Gm. Pionki),
- g. Budowa kanalizacji ściekowej oraz przydomowych oczyszczalni,
- h. Utwardzenie drogi do łąk położonych nad rzeką Radomką,
- i. Budowa zbiornika wodnego na łąkach przy drodze powiatowej Mąkosy St.-Goryń,
- j. Komunikacja podmiejska (połączenie z Radomiem - dojazd do szkół i pracy),
- k. Budowa boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do piłki nożnej,
- l. Kursy i szkolenia,
- m. Rozwój turystyki (agroturystyki).

6.4 Harmonogram wdrażania planu

Rodzaj zadania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Dokończenie budowy Domu Strażaka wraz z wyposażeniem, urządzenie świetlicy i ogrodzenie terenu	X	X						
Modernizacja obiektu Publicznej Szkoły Podstawowej (remonty podłóg, ścian i łazienek, wymiana drzwi)		X	X					
Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Mąkosach Starych (wymiana okien, grzejników, remont dachu, ocieplenie zewnętrzne)			X	X				
Zagospodarowanie terenu wokół szkoły (urządzenie palcu zabaw, budowa chodników i ogrodzenie terenu)		X	X					
Budowa chodnika przy drodze powiatowej Goryń - Jedlina i Radom – Brzózka oraz ścieżki rowerowej			X	X	X	X	X	
Wykonanie połączenia drogi Mąkosy St. – Stoki (Gm. Pionki)		X	X					
Budowa kanalizacji ściekowej oraz przydomowych oczyszczalni				X	X			
Utwardzenie drogi do łąk położonych nad rzeką Radomką			X	X				
Budowa zbiornika wodnego na łąkach przy drodze powiatowej Mąkosy ST.- Goryń		X			X	X		
Komunikacja podmiejska (połączenie z Radomiem - dojazd do szkół i pracy)	X							
Budowa boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do piłki nożnej		X						
Kursy i szkolenia	X		X	X		X	X	X
Rozwój turystyki (agroturystyki)			X	X	X			

6.5 Koszt realizacji zadań

Rodzaj zadania	Szacunkowy Koszt	Udział budżetu gminy	Udział budżetu powiatu	Inne źródła finansowania
Dokończenie budowy Domu Strażaka wraz z wyposażeniem, urządzenie świetlicy i ogrodzenie terenu	500 000	15%	-	85% Fundusze Unii
Modernizacja obiektu Publicznej Szkoły Podstawowej (remonty podłóg, ścian i łazienek, wymiana drzwi)	200 000	15%	-	MEN, Urząd Marszałka
Termomodernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Mąkosach Starych (wymiana okien, grzejników, remont dachu, ocieplenie zewnętrzne)	200 000	25%	-	WFOŚ i GW, Fundusze Unijne
Zagospodarowanie terenu wokół szkoły (urządzenie palcu zabaw, budowa chodników i ogrodzenie terenu)	150 000	25%	-	MEN, Urząd Marszałka
Budowa chodnika przy drodze powiatowej Goryń - Jedlina i Radom - Brzoza oraz ścieżki rowerowej	600 000	15%	30%	Starostwo Powiatowe, Fundusze Unijne
Wykonanie połączenia drogi Mąkosy Stare - Stoki (Gm. Pionki)	300 000	15%	-	Lasy Państwowe
Budowa kanalizacji ściekowej oraz przydomowych oczyszczalni	400 000	15%	5%	Fundusze Unijne
Utwardzenie drogi do łąk położonych nad rzeką Radomką	200 000	25%	-	FOGR
Budowa zbiornika wodnego na łąkach przy drodze powiatowej Mąkosy Stare - Goryń	2 000 000	5%	-	Ministerstwo Rolnictwa
Komunikacja podmiejska (połączenie z Radomiem - dojazd do szkół i pracy)	50 000	100%	-	-
Budowa boiska wielofunkcyjnego oraz boiska do piłki nożnej	250 000	15%	-	Ministerstwo Sportu
Kursy i szkolenia	100 000	5%	-	Fundusze Unijne
Rozwój turystyki (agroturystyki)	500 000	5%	-	Fundusze Unijne

7. Wnioski

Plan Rozwoju wsi Mąkosy Stare jest dokumentem otwartym i elastycznym, zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmian hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę.

Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, stowarzyszenia i nieformalne grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe, sektor publiczny i prywatny, które zostaną poddane konsultacjom społecznym.

Zapisy zawarte w Planie Rozwoju wsi Mąkosy Stare są zgodne z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy.

Cele i zadania określone w Planie Rozwoju wsi są wewnętrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu.

Realizacja zapisanych zadań i przedsięwzięć przebiegać będzie przy partnerskim wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych gminy i wyższego szczebla, te ostatnie, posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywołała pozytywne efekty dla rozwoju Mąkosy Starych.

8. Bibliografia

- 1) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17.12.2004r. w sprawie trybu składania i wzoru wniosku o dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” w zakresie działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”. (Dz.U. z 2004r. Nr 284, poz. 2846).
- 2) Lokalny Plan Rozwoju Gminy Jastrzębia, Jastrzębia 2004.
- 3) Dane statystyczne Urzędu Gminy w Jastrzębi.
- 4) Historia Polski do 1795r. autor Henryk Samsonowicz.
- 5) Dziejów Polskich Ksiąg XII – autor Jan Długosz.
- 6) Jedlnia w niej kościół i akta prawa obecnego – autor ks. Józef Gacki.
- 7) Materiały archiwalne znajdujące się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Kielcach. Oddział w Radomiu, w Zespole Dóbr Państwowych w Radomiu, w którym znajdują akta Komisji Województwa Sandomierskiego, Rządu Gubernialnego Radomskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Cezary Piętyśzewski

Uchwała Nr 1
zebrania Wiejskiego Sołectwa Mąkosy Stare
z dnia 19 kwietnia 2008r.

w sprawie: **przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare.**

Mieszkańcy Sołectwa Mąkosy Stare na zebraniu wiejskim w dniu 19.04.2008r. przyjmuje Plan Odnowy Miejscowości Mąkosy Stare w brzmieniu określonym w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

Kopusta Stanisław

26-03 20

Lista obecności
Ludności na zebraniu Giejskim
w Makosach Starych.

Nazwisko i imię	Miejscowość	Podpis
1) Melonkiewicz Marian	Makosy stare 3	<i>Melonkiewicz</i>
2) Bednarska Małgorzata	Makosy stare	<i>bednarska</i>
3) Makosa Zygmunt	Makosy Stare 41	<i>Makosa</i>
4) Wójcik Zygmunt	Makosy Stare 10	<i>Wójcik</i>
5) TADEUSZ BOROWSKI	MAKOSY STARE 100	<i>Borowski</i>
6) SANISIAK ARTUR	Makosy Stare 60	<i>Sanisjak</i>
7) Toki Mirosław	Makosy Stare 24	<i>Toki</i>
8) Makosa Mateusz	Makosy Stare 50	<i>Makosa</i>
9) Marcin Maciej	Makosy Stare 32	<i>Maciej</i>
10) Makonecny Piotr	Makosy Stare 50	<i>Makonecny</i>
11) Dominik Maciocha	Makosy Stare 47	<i>Maciocha</i>
12) Komopik Mariam	Makosy Stare 70	<i>Komopik</i>
13) Makonecny Danuta	Makosy Stare 50	<i>Makonecny</i>
14) Cielka Wiesław	Makosy Stare 59	<i>Cielka</i>
15) Gutka Andrzej	Makosy Stare 20	<i>Gutka</i>
16) Borkowski Andrzej	Makosy St. 17	<i>Borkowski</i>
17) Maciocha Krzysztof	Makosy St 47	<i>Maciocha</i>
18) Kizimski Marek	Makosy St 40	<i>Kizimski</i>
19) Jaroszek Stanisław	Makosy St 29	<i>Jaroszek</i>
20) Mipski Andrzej	Makosy Stare 1085	<i>Mipski</i>
21) Makosa Janusz	Makosy Stare 37	<i>Makosa</i>
22) Szelek Józef	Makosy Stare 58	<i>Szelek</i>
23) Maciej Marian	Makosy Stare 78	<i>Maciej</i>
24) Kopuszka Stanisław	Makosy St 13	<i>Kopuszka</i>